

Ο Σωτήρης μάς δείχνει μερικούς από τους κανόνες που θα μας κάνουν να αισθανόμαστε πιο ασφαλείς στον δρόμο. Προσπαθήστε να διαβάσετε το παρακάτω κείμενο!

Σωτήρης

Στον δρόμο με τον Σωτήρη

φυλλάδιο οδικής κυκλοφορίας

που θα μας ξεναγήσει στον Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, διαβάσε το πολλές φορές. Και το ξαναδιαβάζει κάθε φορά που γεννιούνται νέες απορίες. Τώρα, είτε περπατάει στον δρόμο είτε είναι μέσα στο αυτοκίνητο είτε καθαλάει

πεζοδρόμια και όχι στον δρόμο. Διασχίζουμε τον δρόμο πάντα από τη φριστερά και δεξιά και δούμε ότι δεν έρχεται κανένα αυτοκίνητο. Φυσικά, όταν υπάρχει

ποδήλατο περνάμε όταν είναι πράσινο για τους πεζούς. Ποτέ όταν είναι κινδυνεύει λιγότερο. Ξεκινάει την ξεναγήση

διάβαση αφού κοιτάζουμε καλά

αυτοκίνητο καθόμαστε πάντα στο πίσω κάθισμα (είναι το πιο ασφαλές σημείο του αυτοκινήτου), δεμένοι με τη ζώνη ασφαλείας. Φτάνοντας στον προορισμό μας, ανοίγουμε την πόρτα προσεκτικά, αφού κοιτάζουμε γύρω μας. Όταν οδηγούμε το ποδήλατό μας, σταματάμε στο

φανάρι και στις διαβάσεις κοιτάζουμε προσεκτικά αν υπάρχουν πεζοί στον δρόμο. Όταν στρίβουμε σε δρόμο που έχει στην αρχή διάβαση πεζών, δίνουμε πάντα προτεραιότητα στους πεζούς. Φυσικά, οδηγούμε πάντα προς την κατεύθυνση που κυκλοφορούν και τα άλλα οχήματα στον συγκεκριμένο δρόμο. Ποτέ

κόκκινο φανάρι και στις διαβάσεις κοιτάζουμε ακοντικά, δεν κρατάμε πράγματα που μας εμποδίζουν, έχουμε και τα δυο χέρια στο τιμόνι, δε μεταφέρουμε άλλους επιβάτες, σταματάμε την οδήγηση όταν

ανάποδα. Πάνω στο ποδήλατό μας δε φοράμε ζαλιέμασες και νιώθουμε κουρασμένοι. Το ποδήλατό μας, δε, είναι πάντα σε άριστη κατάσταση. Το βράδυ

φως και αντανakλαστικά πίσω. Εννοείται πως ακολουθούμε τις υποδείξεις των

συχλικών τροχονόμων και ζέρομε καλά τις βασικές πινακίδες στον δρόμο.

ανάρτηση λευκό ή κίτρινο φως μπροστά

Φυλλάδιο οδικής κυκλοφορίας του σωματείου «Αντιμετώπιση παιδικού τραύματος», παιδική εφημερίδα της Καθημερινής, Οι Ερευντές πάνε παντού, 23/10/2004

1. Δυσκολευτήκατε; Ο Σωτήρης για να σας βοηθήσει σας δείχνει τις λέξεις που είναι κρυμμένες πίσω από τις εικόνες. Αντικαταστήστε τις εικόνες με τις αντίστοιχες λέξεις για να διαβάσετε το κείμενο πιο εύκολα.

κόκκινο φανάρι, ποδήλατο, διάβαση, αυτοκίνητο,
ανάποδα, φυλλάδιο οδικής κυκλοφορίας, πεζοδρόμιο,
εχολικών τροχονόμων, φως, φανάρι

2. Στον Σωτήρη, εκτός από τον ΚΟΚ, αρέσουν πολύ τα κόμικς. Κάθε εβδομάδα **διαβάζει** τουλάχιστον ένα κάθε μέρα. Η μητέρα του δε συμφωνεί και δε σταματάει να του λέει: «**διαβάζε**, παιδάκι μου, και κανένα λογοτεχνικό!». οριστική υποτακτική προστακτική

Βρείτε σε ποια έγκλιση βρίσκεται το ρήμα «**διαβάζω**» στις παραπάνω προτάσεις ανάλογα με αυτό που φανερώνει κάθε φορά.

Συμβουλευτείτε πρώτα τον παρακάτω πίνακα.

Υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι να χρησιμοποιούμε ένα ρήμα ανάλογα μ' αυτό που φανερώνει κάθε φορά:

- ▶ Όταν θέλουμε να δείξουμε ότι κάτι είναι βέβαιο ή πραγματικό, τότε χρησιμοποιούμε την **οριστική**.
- ▶ Όταν θέλουμε να δείξουμε κάτι που επιθυμούμε ή περιμένουμε να γίνει, τότε χρησιμοποιούμε την **υποτακτική**.
- ▶ Όταν θέλουμε να παρακαλέσουμε, να προτρέψουμε ή να διατάξουμε κάποιον να κάνει κάτι, τότε χρησιμοποιούμε την **προστακτική**.

Η οριστική, η υποτακτική και η προστακτική είναι οι **εγκλίσεις του ρήματος**.

Ας δούμε πώς κλίνεται το ρήμα «διαβάζω» στην οριστική του ενεστώτα, στην εξακολουθητική υποτακτική και στην εξακολουθητική προστακτική:

Ενεργητική φωνή				
		Οριστική Ενεστώτα	Εξακολουθητική Υποτακτική	Εξακολουθητική Προστακτική
Ενικός αριθμός	1ο πρόσωπο: εγώ	διαβάζ ω	(να) διαβάζ ω	–
	2ο πρόσωπο: εσύ	διαβάζ εις	(να) διαβάζ εις	διάβα ζε
	3ο πρόσωπο: αυτός	διαβάζ ει	(να) διαβάζ ει	–
Πληθυντικός αριθμός	1ο πρόσωπο: εμείς	διαβάζ ουμε	(να) διαβάζ ουμε	–
	2ο πρόσωπο: εσείς	διαβάζ ετε	(να) διαβάζ ετε	διαβάζ ετε
	3ο πρόσωπο: αυτοί	διαβάζ ουν(ε)	(να) διαβάζ ουν(ε)	–

3. Οι οδηγίες που σας έδειξε ο Σωτήρης είναι για να κυκλοφορείτε με ασφάλεια όταν είστε πεζοί, επιβάτες σε αυτοκίνητο ή ποδηλάτες.

- ▶ Βρείτε στο κείμενο τις οδηγίες που έδωσε ο Σωτήρης για τους πεζούς. Σε ποια έγκλιση βρίσκονται τα ρήματα που χρησιμοποιεί; **Στην Οριστική**.....
- ▶ Γράψτε τώρα τις οδηγίες για τους πεζούς χρησιμοποιώντας την υποτακτική έγκλιση. Ξεκινήστε κάθε οδηγία με τις λέξεις **να** ή **να μην**.

Πεζοί, **να περπατάτε** πάντα στο πεζοδρόμιο. Όχι στον δρόμο!

Να διασχίζετε τον δρόμο πάντα από τη διάβαση αφού κοιτάζετε καλά αριστερά και δεξιά και δείτε ότι δεν έρχεται κανένα αυτοκίνητο. Φυσικά, όταν υπάρχει φανάρι να περνάτε όταν είναι πράσινο για τους πεζούς. Ποτέ να μην περνάτε όταν είναι κόκκινο!

Αν θέλετε, μπορείτε να γράψετε και τους υπόλοιπους κανόνες σε χρωματιστά χαρτόνια και να τους βάλετε στον πίνακα ανακοινώσεων του σχολείου σας.

4. Μια μέρα ο Ξεχασιάρης Άρης έκανε βόλτα στην πόλη. Ο Σωτήρης, που τον παρακολουθούσε, είδε ότι ήταν πολύ απρόσεκτος. Έτσι, τον σταμάτησε σε κάποιο φανάρι και του ξαναείπε τους κανόνες για τους πεζούς με αυστηρό τρόπο. Γράψτε τα λόγια του Σωτήρη.

Άρη, **περπατά** πάντα στο πεζοδρόμιο. Όχι στον δρόμο!
Διάσχισε τον δρόμο πάντα από τη διάβαση.
 Φυσικά, όταν υπάρχει φανάρι περνα όταν είναι πράσινο για τους πεζούς.
Ποτέ να μην περνάς όταν είναι κόκκινο!

Οδηγίες μπορούμε να δώσουμε με:

- ▶ την **προστακτική**, π.χ. **σταματάτε** πάντα στο κόκκινο φανάρι
- ▶ την **υποτακτική**, π.χ. **να σταματάτε** πάντα στο κόκκινο φανάρι αλλά και με
- ▶ την **οριστική**, π.χ. **σταματάμε** πάντα στο κόκκινο φανάρι

5. Μετά το μάθημα της Κυκλοφοριακής Αγωγής, οι μαθητές της Δ' τάξης αποφάσισαν να φτιάξουν καρτέλες με οδηγίες του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας και να τις μοιράσουν στους μαθητές των άλλων τάξεων.

Βοηθήστε τους να συμπληρώσουν τα γράμματα που λείπουν από τις καρτέλες.

Η Ραλλού σας θυμίζει πώς γράφονται σωστά τα ρήματα στην προστακτική:

- είτε, π.χ. προσπαθώ → προσπα**θείτε**
- είτε, π.χ. λύνομαι → λυ**θείτε**
- ήστε, π.χ. απαντώ → απαν**τήστε** και
- ίστε, π.χ. σκουπίζω → σκουπ**ίστε**

Αν συναντήσετε εμπόδιο στον δρόμο, κατε**βεί**τε από το ποδήλατο και κυκλοφορ**ή**στε πεζός.

Ακολου**θεί**τε πάντα τις υποδείξεις των σχολικών τροχονόμων.

Δε**θεί**τε με τη ζωή! Φοράτε πάντα ζώνη ασφαλείας στο αυτοκίνητο.

Βρ**εί**τε ένα ασφαλές σημείο για να διασχίσετε έναν δρόμο με μεγάλη κυκλοφορία.

Σταμα**τή**στε στην άκρη του πεζοδρομίου και ελέγξτε τον δρόμο.

Όταν ο δρόμος είναι ελεύθερος, διασχ**ί**στε τον κάθετα.

Στον δρόμο με τον Σωτήρη

1

Ο Σωτήρης σάς συμβουλεύει:

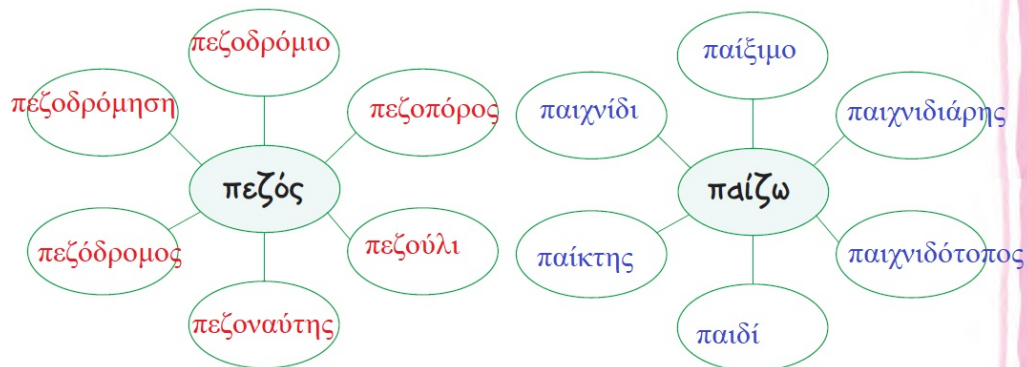
«Περνώ το φανάρι, όταν είναι πράσινο για τους πεζούς. Παίρνω τη ζωή μου στα σοβαρά».
«Όταν είμαι πεζός, δεν παίζω στις διαβάσεις».

Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με τα ρήματα «παίρνω» και «περνώ» στον κατάλληλο χρόνο και στο κατάλληλο πρόσωπο:

- ❁ Το λεωφορείο ..... **παίρνει** ..... όλους τους επιβάτες από τις στάσεις από όπου ..... **περνάει (περνά)** .....
- ❁ Όταν ..... **παίρνεις** ..... το ποδήλάτο σου, να ..... **περνάς** ..... προσεκτικά από τις διαβάσεις των πεζών.
- ❁ Θα πάμε σε ένα καινούριο εστιατόριο που άνοιξε στον πεζόδρομο, θα δοκιμάσουμε νέες γεύσεις και ..... **θα περάσουμε** ..... πολύ ωραία.
- ❁ Να ..... **περάσεις** ..... να ..... **πάρεις** ..... το φυλλάδιο της Κυκλοφοριακής Αγωγής που ξέχασες σπίτι μου.

2

Σχηματίστε τις οικογένειες των λέξεων «πεζός» και «παίζω». Μπορείτε να συμβουλευτείτε και το λεξικό σας.

- 3 Στον οδηγό Κυκλοφοριακής Αγωγής «70 Βήματα με Οδική Ασφάλεια» του Υπουργείου Μεταφορών διαβάστε τις οδηγίες για τους ποδηλάτες (βήματα 40 έως 44).

Παρκάροντας το ποδήλατό σου

40 Να διαλέγεις προσεκτικά το μέρος που θα αφήσεις το ποδήλατό σου· δεν θα πρέπει να εμποδίζει την κυκλοφορία των πεζών και των οχημάτων.

Στις διαβάσεις πεζών

41 Να σταματάς στις διαβάσεις για να περάσουν οι πεζοί.

Πρόσεχε ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά και τους ηλικιωμένους.

42 Τήρησε αυστηρά τον Κ.Ο.Κ. και στις διαβάσεις «Πελεκάνου».

Άλλοι χρήστες του δρόμου

43 Να προσέχεις όταν πλησιάζεις σε ζώα. Ν' αφήνεις σ' αυτά αρκετό χρόνο για να μετακινήθούν. Οι ξαφνικοί

ήχοι τρομάζουν τα ζώα, γι' αυτό μη χρησιμοποιείς το κουδούνι.

Ποδηλατόδρομος

44 Σε περίπτωση που υπάρχει δρόμος αποκλειστικά για ποδήλατα, να τον χρησιμοποιείς.

Υ.Μ.Ε., «70 Βήματα με Οδική Ασφάλεια», Αθήνα, 1993

Γράψτε την πρώτη και την τελευταία οδηγία στον πληθυντικό αριθμό κάνοντας τις κατάλληλες αλλαγές:

40 Να διαλέγετε προσεκτικά τα μέρη που θα αφήσετε τα ποδήλατά σας
δεν θα πρέπει να εμποδίζετε την κυκλοφορία των πεζών και των
οχημάτων.

44 Σε περίπτωση που υπάρχουν δρόμοι αποκλειστικά για ποδήλατα,
να τους χρησιμοποιείτε.

*διάβαση «Πελεκάνου»: διάβαση με σηματοδότη που ενεργοποιεί ο πεζός με ένα κουμπί για να περάσει απέναντι.